

Naczelne Dowództwo W. P.
(Sztab Generalny).

Poczta Polowa No.53. Warszawa, d. 29. X. 1920 r.

ODDZIAŁ II.

Ew/G. No. 49409/II.

TAJNE

Do

ADJUTANTURY GENERALNEJ

w BELWEDERZE.

Przesyła się do wiadomości odpis raportu No.515

/ z 2 załącznikami/ attache wojskowego w Kopenhadze.-

3 załączniki

Szef Oddziału II.

M A T U S Z E W S K I m.p.

podpułkownik p.d.Szt.Gener.

Za zgodność

Otrzymują:

Adjutantura Generalna

M.S. Wojsk.

M.S. Zagranicznych

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. D. 534/52 dnia 5/XI 1920 r.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

140

Attaché wojskowy przy Poselstwie Polskim w Kopenhadze.

L.515 pf.

Raport.

Odpis.

PILSUDSKI
INSTITUTE

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Do

Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich Oddział II

W

Kopenhaga dnia 15.X.1920.

Warszawie.

W ślad za moim telegramem L.479 pf.z 2.X.b.r.przedkładam
jako załączniki Nr.1 i Nr.2 informacje z bardzo dobrego źródła, o posiedze-
niu naczelnej rady sowietów odbytem 10.IX.b.r., i o memorjale najwyższej ra-
dy rolniczej sowietów.

Litwinow opuścił 5.X, Chrystjanie nie zawarłszy podczas swego pobytu
podobno ani jednego interesu. Wyjechał do Rosji via Sztokholm Rewal. Jak tu-
tejszy "Socialdemokratem" donosi, postanowiono na posiedzeniu norweskiej rady
państwa 2.X. zerwać ostatecznie rokowania z Litwineffem. Ministerstwo handlu
doniosło mu listownie, że rząd nie może odstąpić od żądania, aby wszyscy człon-
kowie ewentualnej rosyjskiej komisji handlowej musieli uzyskać aprobatę
rządu norweskiego. Kompromis Litwinowa, aby rząd norweski zasadniczo udzie-
lił Rosji prawo wybierania swoich reprezentantów, w praktyce jednak zapemo-
cą kontroli paszportów mógł zawsze odmówić ^{zjazd} nieporządanym osobnikom, rząd nor-
weski~~ę~~ zdaje się odrzucił.

Mniej więcej w połowie września b.r. przybyli do Berlina w drodze z
Moskwy włoscy delegaci bolszewicy Seratti i Bombacci. W Berlinie odbyli oni
tajną konferencję z przywódcami niemieckich komunistów Daumingiem, Stöckerem
i Dittmanem. Obecni byli również Lesowicz i Anzelewicz, delegaci rosyjskich
związków zawodowych w Norwegji. Bombacci i Seratti mieli oświadczyć, że po-
rażki bolszewickie w Polsce wywołały wielkie niezadowolenie i demoralizację
w sferach wojskowych, które składają część odpowiedzialności za te niepowe-
dzenia na kark sowieckich przedstawicieli zagranicą, a przede wszystkim Lit-
winowa i Keppa. Ci dwaj formalnie bombardowali Moskwę telegramami i listami
żądając koniecznie zajęcia Warszawy. Nie rozumiejąc się nic na sprawach woj-
skowych donosili o małych nieznaczących szczegółach, pomijając ważne woj-
skowe wiadomości. Aby uniknąć w przyszłości podobnych zdarzeń zdecydowała naj-
wyższa rada wojenna, aby od teraz "agenci handlowi" "delegaci czerwonego krzyża"
i t.p. byli wojskowymi, którzy pod pozorem i pod pokrywką powyższych nazw de

facto pełnić będą służbę attachés wojskowych.

Pierwsza taka próba została już przeprowadzona w Kopenhadze, gdzie niejaki Dr. Martins likwiduje interesa które pozawierał Litwinef. Martins jest ketysem, był aktywnym oficerem w armii carskiej, był rannym na wojnie, do sztabu generalnego nie należał, posiada teraz tutaj paszport amerykański. Drugim takim agentem ^(handlowym) w Kopenhadze, pozostałym po Litwineffie jest niejaki Rainer.

Przedstawicielem sowieckim białoruskim jest tutaj niejaki Pianko, który utrzymuje kontakt z wyżej wspomnianym Martinsem i Rainerem, i zajmuje się także quasi interesami handlowymi. Pianko posiada dwojakie pisma od rządu białoruskiego; 1) nominację na posła, 2) nominację na konsula.

Pianko był tutaj w M.S. Zagr. u szefa sekcji hr. Rewentlewa, który mu oświadczył, że oficjalnie uznać go nie można, ale nie ma duńskie M.S. Zagr. nic przeciw temu aby przebywał w Kopenhadze i nazywał się przedstawicielem białoruskim, konsulem jednak nazywać się nie może.

Tymi dniami ma Pianko otworzyć tutaj biuro handlowe białoruskie, i będzie wydawał paszporty białoruskie. W "Statspolitiet", urzędzie zajmującym się wyłącznie obcokrajowcami, oświadczył Pianko iż paszporty do Białorusi nie są ważne o ile nie mają specjalnej wizy białoruskiej przez niego podpisanej. Pianko utrzymuje również stosunki z tutejszą misją dyplomatyczną ukraińską, której szefem jest Dr. Lewicki a sekretarzem p. Gładyszewski.

Z francuskich źródeł otrzymałem informację, iż naczelne dowództwo sił wojskowych niemieckich, z powodu odbywającego się w Halle kongresu komunistów, rezesłało do wszystkich swych komend rozkaz natychmiastowego przygotowania wojennego z zapowiedzią zainscenowania zamachu stanu, w razie jeżeli komuniści w Halle osiągną większość.

Z tego samego źródła otrzymałem informację o odbytym w Szwajcarji posiedzeniu byłych austriackich arcyksięciów z ekscesarzem Karolem jako przewodniczącym, i w obecności księcia Windischgraetza, na którym dyskutowano o objęciu przez ekscesarza Karola korony węgierskiej i austriackiej i o ponownym połączeniu tych krajów.

Po prawyborach do Landstingu (Izby wyższej), które się odbyły 25.IX.b.r., odbyły się 1.X.1920 właściwe wybory, które dały następujące rezultaty.

Lewica uniarkowana	31 mandatów	
Socjal-demokracja	22	-"- (zyskała 2)
Konserwatyści	15	-"-
Lewica radykalna	8	(zyskała 2)

Brak jeszcze mandatu z wysp Færeer, gdzie wybór odbędzie się później.

5.X.1920 odbyło się uroczyste otwarcie parlamentu duńskiego, w którym po raz pierwszy zasiadają przedstawiciele duńskiego Szlezwigu.

Po nabożeństwie w kościele zagaik król Chrystyan X. posiedzenia obu izb mową trenową w obecności rodziny królewskiej, ciała dyplomatycznego i wyższych sfer urzędniczych.

Mowa trenowa trwała 10 minut, i dotyczyła sprawy przyłączenia Szlezwigu do Danji i powitania posłów szleswidzkich, ligi narodów, solidarności państw skandynawskich i zamierzonej przez rząd najbliższej pracy ustawodawczej. Mówiąc o odzyskanych terytorjach skierował król także kilka słów podziękowania do "tych mecarstw, które we wspaniałomyślnym porywie poczucia sprawiedliwości nie zapomniały o krzywdzie z r.1864 i dały nam zadośćuczynienie".

Posiedzenie które nastąpiło po mowie trenowej było poświęcone formalnością urzędową.

Sesja obu izb parlamentu trwa od tego czasu nieprzerwanie, i jest poświęconą na razie obradom nad budżetem, którego pierwsze czytanie odbędzie się 19.X.b.r.

2 załączniki.

Małachowski,

podpułkownik. m.p.

[illegible]

LENINE déclare qu'il serait tres imprudent de croire que les ouvriers francias et anglais pourraient exercer une pression fisant

leurs gouvernement s. Certes, leur influence n'est pas a negligier et ils font bien de la fortifier. Cependant, c'est a l'endroit le plus vulnérable de l'Entente, dans ses colonies, qu'il faut frapper. C'est en Asie et Asie Mineure qu'on peut atteindre l'Angleterre, aussi faut-il accorder une importance particuliere au Congres de Bakou et a la brillante proposition d'Envers Pacha. Exploiter les sentiments nationaux des peuples d'Orient et la haine des Indes contre l'Imperialisme anglais. Ce qui a ete fait jusqu'ici contre l'Angleterre n'a etait qu'autant de piqures d'épingles. L'Angleterre se sent tres forte en Asie et en Asie Mineure, le tapage tout platonique de CACHIN et FROSSARD ne compte pas, et MILLERAND, dans son fort interieur les meprises. Il serait bon de voir d'un peu plus pres la question de l'Indo-chine et de l'Algerie, mais c'est une tache, que les Bolcheviques ne doivent pas confier a d'autres qu'a eux memes. G.Q. ajoute LENINE parlait longuement a LITVINOFF a ce sujet et lui a donne carte blanche pour la conference de Bakou.

Lenine, cependant, n'a aucune objection a la publication du memorandum de Tchicherine, mais il veut en meme temps qu'on travaille dans la direction qu'il indique.

On passe en suite a la question de la Paix avec Wrangel et a la question Polonaise.

Trotsky prend la parole et declare qu'il ne croit pas a une paix avec la Pologne que la France ferait l'impossible pour rendre illusoire. Cependant, il est d'avis, malgre tout, de ne pas laisser sur les consequences territoriales et de tout faire pour obtenir la Paix. Le front Wrangel devient en effet un danger grave. D'apres les informations qu'il a recu de l'Etat Major, il est clair, que la France prete a Wrangel ~~un~~ en effet un danger grave. D'apres les informations qu'il a recu une aide tres abondante, que l'Angleterre bien qu'agissant en secret, en fait autant, et que les bruits selon lesquels le front de Wrangel s'effriterait et la demoralisation commencerait chez lui, sont denues de tout fondement. Wrangel dispose d'une armee de pres de 100.000 hommes. Cette armee combat admi-

ramblement; elle possède des armes, des mitrailleuses, des munitions, des aeroplanes de l'artillerie et une brillante cavalerie de Cosaques, elle dispose abondamment d'officiers et de Cosaques et occupe une tres bonne position strategique. Toutes les troupes travaillent en parfaite concordance entre elles. Il est temps de comprendre, que le front de Wrangel est dangereux, et meme tres dangereux, surtout si l'on considere les sentiments anti-sovietiques des cosaques du Kouban, les desordres qui eclatent a chaque instant dans le district du Don et les conventions passees, et les Hetman du DON du TERECK et du KOUBAN- il ne faut pas davantage diminuer la valeur de la reforme accordee par Wrangel. On ne doit pas oublier, que les paysans de la Tauride et de la Crimee et les Cosaques du Kouban et du Terek ne sont pas des communistes et que la terre qu'on leur donne avec du papier timbre leur est plus precieuse, que les ideaux incomprehensibles pour eux de la revolution mondiale.

Savinkoff et Balachovitch deviennent dangereux par leur activite de ces derniers temps. Pour notre bonheur Wrangel ne peut pas s'ecarter de la ligne de conduite suivie par DI NIKINE; la politique reactionnaire interieure qu'il couvre de phrases democratiques est le point faible ou nous pouvons et devons frapper. Aussi est-il necessaire que derriere le front de Wrangel, nous triplions notre propagande et que nous essayons de gagner a notre cause une partie de ses officiers et de la Population. C'est pourquoi notre plan est court: Nous devons a tout prix conclure la paix avec la Pologne pour avoir les mains libres et nous jeter avec toutes nos forces sur WRANGEL pour l'ecraser completement.

Mais comme on ne doit nous faire le reproche de ne pas avoir essaye de gagner a nous les hommes, qui combattent en Crimee, je propose, que les soviets lancent un appel aux officiers combattant dans l'Armee de Wrangel. Nous devons aussi moderer nos heros de Presse qui crient que Wrangel ne compte pas et que nous allons l'aneantir. Il faut que l'on dise la verite sur Wrangel.

Trotsky lit l'appel qu'il va lancer a l'armee de Wrangel et dont voici quelques passages:

" Officiers et Soldats "

Renoncez au rôle humiliant de serviteurs des seigneurs Polonais et des usuriers français. Déposez les armes que vous employez contre votre propre peuple: Ceux, qui passeront loyalement du côté du gouvernement des Soviets ne subiront pas de châtiment. Nous garantissons l'amnistie complète à tous ceux qui nous reviendront. Officiers de l'armée de Wrangel le Gouvernement des Soviets et des paysans vous tend la main pour la dernière fois."

Cet appel a été signé par Kalinine, Lenine, Kaménoff et Broussiloff.

O D P I S .

R U S S I E .

LES RECOLTES ONT ETE MAUVAISES LA FAMINE EST A
CRAINdre

LES OBJETS FABRIQUES MANQUENT TOTALEMENT.

Le conseil superieur agricole a remis au Sovnakom un memoire dans lequel il est dit, que la Republique des Soviets est menacee de graves ebranlements. On prévoit une famine d'un caractere beaucoup plus grave que toutes celles, qui ont precede. La moisson a manque dans un rayon beaucoup plus etendu qu'on ne l'avait cru tout d'abord. Toute une serie de gouvernements de la Russie Centrale et du bassin de Volga, qui etaient autre fois les greniers de la Russie menacent de devenir des consommateurs au lieu d'etre des producteurs. La Russie sovietique a besoin de 460.000.000 de pouds de pain, sans parler des autres denrees. Jusqu'ici on n'a pu obtenir pour l'annee 1920-21 212.000.000 pouds de pain et 59.000.000 de differents produits alimentaires, dont 43.000.000 de pouds de pommes de terre, 8.000.000 de pouds de choucroutes, 515.000 pouds de champignons et 178.000 pouds de gibiers et volailles.

Actuellement la Russie place tout son espoir dans la Siberie et la Caucase. Ces deux regions ont l'obligation de mettre a la disposition des Soviets 240.000.000 de pouds de ble, mais comme les moyens de transport sont tres mauvais, et que ceux dont on dispose sont deja accapares par les militaires il sera tres difficile d'amener ces denrees dans l'interieur du pays.

Les objets fabriques manquent totalement.

Moscou, Petrograd et les autres grands centres meurent totalement de faim. Les paysans sont ouvertement hostiles aux autorites sovietiques. Ils ne veulent pas accepter l'argent qu'on leur offre. Et si l'on vientquisitionner chez eux ils declarent ne vouloir livrer leur pain qu'en echange de marchandises. Mais les marchandises sont si rares que le conseil superieur agricole a du faire savoir officiellement que Moscou et Petrograd ne pouvaient plus compter sur des

vetements et des chaussures.

Le conseil donne comme exemple la commune de PETROGRAD qui ne dispose que d'un stock de 370 paires d'espadrilles. Ce qu'on recoit de l'etranger est insignifiant et de toutes les commandes faites LITVINOW et KRASSINE, on a reçu que des pommes de terre de semence, des machines agricole des faux, du paier et du cuir, mais toutes ces choses étaient nécessaires a l'armee qui est deja en haillons et n'a pas de vivres.

Les produits textiles envoyes par l'Italie sont de la pure salete /Sic/ en outre, on est menace de n'avoir ni bois, ni charbon. Sans doute la production du bassin de DONE NETZ a t'elles augmente, mais tout le charbon est pris par son industrie interieure.

Dans les contrees forestieres, les paysans sont si irrités contre les soviets, que s'ils sont forces d'aller abattre des arbres ils mettent le feu au foret.

Bref, la situation interieure est si grave, qu le conseil superieur agricole s'est vu contraint de faire les constatations suivantes: Tous les essais de ces derniers temps en vue de retablir l'industrie, d'ameliorer les transports par chemin de fer, d'augmenter le travail producteur des ouvriers et des passans ont ete un fiasco complet, si l'on en excepte quelque succes locaux. L'insucces a ete particulierement marque en ce qui concerne l'agriculture dite sovietique avec ses fermes modeles: les ouvriers sovietistes ne font rien et les paysans sabotent leur travail. A tous ces malheurs s'ajourent la mauvaise moisson qui amenant les paysans a supplier qu'on leur donne, pour eux, du pain et pour leur betail du foin.

Le conseil superieur agricole a meme ete oblige d'enlever aux paysans le betail afin qu'il ne meure pas de faim etant donne, qu'il n'avait pas de fourrage a envoyer. Cette mesure a cause un violent mecontentement parmi les paysans

Le conseil met en garde le gouvernement et dit que si la situation se prolonge, on ne pourra meme plus nourrir et vetir l'armee cette hiver. Par consequent, il faut absolument que l'Etranger fasse le necessaire.

PLISUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York